

puščen golob blezo, kakor se kaže, čaka, da se bode njegova ljubica vernila. Napis na ledjih se bere:

Vole dao, može co za ni milec čaet.

to je:

Volji (nje jo) dam; morda na njo mili čaka.

Požencan.

Mati in Rojnice.

Z družino mater s težkih sanj
Je zbudil spomladanji dan;
Vsi skupaj so molili.
Pa, preden delat se spusté,
Tako jim skerbna mati dé:
Zaslišite me, mili!

„Kako čestiti je Gospod,
Kaj on učil človeški rod,
Imate bukve zlate,
Pobožni dali jih možjé,
Ki vam za dušni prid skerbé,
In da Bogá poznate“.

„Rajn' gospod-oča, naš pastir,
Bog daj jim večer pokoj, mir!
Vam rekli me spoštovati;
Da moj in tuj spozna usak,
Kaj reči če moj glas krepák,
So dali zapisati“.

„Sicer je delo vaš poklic.
Kater' mu delu ste zagmic,
Občutite spomine.
Ob dlan udarite terdo,
Storiti, kar velela bo
Ljubav do domovine“.

Odšla je proč, izrekši to,
Ozerla milo se v nebo:
„Ti, Bog, jih blagoslovi!
Si nekđaj pestval Greka, Rim,
Skerbi za moje, ti zročim,
Njih blagor ustanovi“.

Rojnice! vé skrivnost meglo
Presijte, kaj tiči za njo?
Kako se nit nam prede?
Prišle sestre device tri,
Med njimi ena govori
Pomljuje te besede:

„Nekoliko se vidit' dá,
Kako se sreče nit ravná,
Ki predem jo predica.
Kolovrat le okolj hiti,
Da niti moč zravnati ni;
Svedra se krotovica“.

„Zasukaj sreče ti kolo,
Da za-me predlo bo gladko,
Zravnavaj krotovice;
Če ne, tolažba dober kup
Za mene bode prazen up,
In biserne solzice!“

Požencan.

Kranjci na Horvaškem.

Spisal J. Terdina.

(Dalje.)

Dobil sem si v Ljubljani službo pri nekem „becirku“ — mi je pravil Grogá nadalje — plačal bi me ne bil predobro, pa imel sem drugo upanje. Bil sem v 19. letu in vojaška suknja mi ni dišala preveč, pa sem se tolažil, da bo že „becirk“ za me sprosil. Služil sem mu zvesto, kar sem mogel, pa me je tudi marsikđaj pohvalil in po rami poterkal, rekoč: Že prav tako, Grogá! že prav, boš vidil, da ti ne bo žal. Pa se nazadnje ujunačim in ga prosim, da me vojaščine reši. Obljubi vse — toda, pa kaj bi to pravil? Tudi nek ljubljansk potepuh je imel cegeljce dobiti, imel pa je cvenka in zgovorila sta se nekak tako z mojim „becirkom“, da bo dal mene namesto njega. To sem še le

pozneje zvedel. Sreča moja je bila, da sem se pri gospodu za silo nemški naučil. Ko se začnejo novinci zbirati, je hodilo k nam vse polno drugih „becirkov“ (Grogá je vse vradnike „becirke“ imenoval); enkrat gredó memo mene po dvorišču, pa reče višji njih mojemu gospodu: Tri sto medvedov, tvoj Grogá bo tak pancar, da mu ga ne bo para. Moj gospodar mu odgovori po nemški: „Se vé da, pa je tako neumen, da ne gré rad. Bo tepec saj kaj po svetu vidil in se kaj naučil“. Ta odgovor mi je razodel dosti očitno, kaj me čaka, pa sem se pobral še tisto uro od hiše. Na Vablahu sem se navadil tabak piti, prav zavolj Lenke, da sem bil bolj možki. Že takrat sem se soznanil s tobakarji. Ko sem „becirka“ pustil, se snidem kmali z enim in mu povem svojo misel; obljubil mi je, me spremiti in čez tri dni sva že na Horvaškem slanino jedla. Celih deset let sem nosil potem Kranjcom dober tobak in za dober kup; ali to življenje je bilo nevarno. Marsikđaj sem spal v hosti, marsikđaj stradal in žejo terpel, marsikđaj moral, ko sem bil na pol zaspan, s postelje ali z merve pobegniti, ker se mi je naznanilo, da „grenearji“ pridejo. Večkrat so me imeli že v pestéh, pa so me oteli dobri ljudje in zvitá buča. Od kar sem tobakariti začel, se me je prijelo še le ime Grogá, ker je pred mano nek Grogá posebno v ti zvijači slovel in ljudje so sčasoma res mislili, da sem jez tisti in da ga niso ustrelili, kakor se je nekaj časa govorilo. To mi je kaj prav prišlo; preganjavcom je bila sled zmedena. Od tistihmal nisem povedal nobenemu pravega imena, pa ga tudi zanaprej ne mislim povedati, saj nič ne dé, če me pokopljejo s tem ali z unim imenom; zemlja mi bo enako težka, naj jo podpiram z nosom kot Grogá ali kot Pavliha; odleglo mi ne bo, če mi je sveti Peter ime. Tako nesem enkrat tobak prav sam, za mano pa pritiskata dva grenearja. Skriti se ni bilo, pa zlezem na koščato hruško kraj pota, dokler naprej odideta. Pa sem se zmotil, uležeta se v hladno senco pod hruško, da sem vse slišal, kar sta govorila. Čedalje huje mi je terkalo serce, mislil sem, da mi bo persi razgnalo. Pa bi bila, menim, vsakemu drugemu tudi tako predla. Kaj pravite? Pogovarjala sta se zgolj za-me, mlajši reče: „Veš kaj, če ga dobova? ustreliva ga tisti hip. Koliko let nam že nagaja, koliko potov sva že midva zavolj njega storila! Najbolje je, da ga bo enkrat konec. Če nama porekó, zakaj ga nisva ujela, saj lahko poterdiva, da se nama je branil“. Tovarš mu pravi, da ravno to misli, in da bo tobakar mertev, preden ura preide, ker mora biti prav blizo v kakem germu; perut nima, da bi nad oblake sferčal, drugač pa mu ni mogoče, uteči. Jez slišim vse to, pa mi stopi na čelo pot in čudno temno mi se jame pred očmi delati. Toda Bog me je rešil; grenearja odideta ne ozerši se v hruško, še le v terdi noči sem upal si, svoje zavetje zapustiti. Takrat sem obljubil, tobakarstvu slovó dati, pa sem se na ladjo uđinjal in se vozil gori in doli, dokler v Belem gradu ostanem. Kraljeval je ondi cesar Miloš; Serbi so mu knaz rekli, kar je po kranjski menda cesar. Bil je Miloš strašno bogat pa tudi prijazen mož; z nami se je rad pomenkoval in djali so, da gré včasí tudi v kerčmo pa daje za vino, da je vse pijano. Vzame me nazadnje v službo, da sem mu gonil prešice v Pešt; škoda, da nisem delj pri njem ostal kakor dve leti, pa že ob tem kratkem času sem zaslužil si lepih dnarcov. Od takrat zopet brodarim, kupčujem tudi po malem s flosi ali s takimi rečmi, ki jih v ladijah in tumbasih potrebujejo in imam, hvala Bogu! zmirom toliko v možnji, da ga brez skerbi kak bokal ruknemo. Kranjsko deželo pa bi vendar še enkrat rad vidil, preden odrinemo“.

To je Grogovo življenje, pa tudi drugi brodniki so marsikaj enakega pripovedovali. Naj povem še nekaj, kar mi je pravil Anžinov Šimen. Popisavši svoje prigodbe in potepanja, mi reče, da zavolj pôsa ni nikoli v kake zaderge prišel, ne domá, pa tudi ne, odkar se je na Horvaškem popotni list imeti moral. To mi se je čudno zdelo,